

15.06.21

Forslag til om å oppheve godkjenningsordningen for frittstående medisinske laboratorie- og røntgenvirksomheter og forslag om fraværsgebyr for private laboratorie- og røntgenvirksomheter som har avtale med regionalt helseforetak.

Pensjonistforbundet og SAKO-organisasjonene vil under uttalelse oss om forslaget om å forskriftsfeste fraværsgebyr for manglende oppmøte hos privat laboratorie- og røntgenvirksomhet.

Pasienter som blir henvist til laboratorie- og røntgenundersøkelser kan motta den polikliniske undersøkelsen ved privat virksomhet som har avtale med regionalt helseforetak. Pasientens betaling for denne undersøkelsen er regulert i forskrift om stønad til dekning av utgifter til undersøkelse og behandling i private medisinske laboratorie- og røntgenvirksomheter. Her fremkommer det ikke at virksomhetene kan kreve et fraværsgebyr på samme måte som det fremkommer i forskrift om betaling frå pasientar for poliklinisk helsehjelp i spesialisthelsetenesta.

I henhold til sistnevnte forskrift kan det kreves et gebyr på 1 125 kroner når pasienten ikke møter til avtalt time og heller ikke har meldt fra tidligere enn 24 timer før. Dette tilsvarer tre ganger egenandelen man må betale dersom man møter opp til timen. Dette gebyret ble doblet fra én til to ganger egenandel i 2015, og ytterligere økt fra to til tre ganger egenandel i forbindelse med statsbudsjettet for 2020. Det foreslås nå å forskriftsfeste adgangen til å kreve tilsvarende beløp for private virksomheter. Vi mener dette gebyret er for høyt, og at det rammer dem med dårligst økonomi hardest.

Pensjonistforbundet mener

Pensjonistforbundet støtter naturligvis ønsket om å redusere antallet ubenyttede timer for å korte ned helsekøer, og for å unngå sløsing av tid og ressurser. Det er imidlertid ikke nødvendigvis størrelsen på gebyr, eller mangel på gebyr som gjør at noen ikke møter opp. Det kan for eksempel være sykdom eller hukommelsesproblemer, som hindrer en fra å møte opp. At man da skal få et såpass høyt gebyr ved manglende oppmøte vil ramme dem med dårligst økonomi hardest. Det er viktig å sikre lik tilgang til helsetjenester for hele befolkningen uavhengig av den enkeltes økonomi.

Det er vanlig å motta varsel om time på SMS eller digitalt. Mange eldre behersker de digitale løsningene, men digital kompetanse er ujevnt fordelt i befolkningen. Eldre personer er generelt en gruppe med lavere digital kompetanse enn yngre årskull, og vil dermed i større grad være ekskludert fra løsninger som skal gjøre det enklere å møte til timen som rebooking av timen digitalt.

Et gebyr ved manglende oppmøte kan kanskje sikre at noen flere møter opp til avtalt time, men vi mener et lavere gebyr bør være tilstrekkelig for å sikre dette formålet. Et høyt gebyr rammer sosialt skjevt. Det er gjerne personer med lav sosioøkonomisk status som har dårligst helse, og som rammes av dette. Departementet legger til grunn at gebyret vil medføre at flere pasienter stiller til undersøkelsen. Gebyret for manglende oppmøte ble doblet i 2015. Vi savner en evaluering av hvordan denne gebyrøkningen påvirket andelen som ikke møter opp til timen. Fikk denne økningen ønsket effekt? Dersom det viser seg at økt gebyr har liten innvirkning på hvor mange som møter til timen, om det er fysisk eller digitalt, så bør gebyrene reduseres igjen for å hindre at dette rammer dem med dårligst økonomi unødvendig.

Vennlig hilsen

For Pensjonistforbundet

Harald Olimb Norman
Generalsekretær